

بانک جزوات دهمی ها

دیجی کنکور، رسانه دانش آموزان موفق

ورود به بانک جزوات

برای ورود به بانک جزوات کلیک کنید

+ نیاز به
برنامه ریزی
داری؟

آیا می دوستی؟

دیجی کنکو، ناشر محبوب ترین و دقیق ترین برنامه ریزی تحصیلی
ویژه پایه دهم است

۰۲۱-۲۸۴۲۲۴۱۰

الدرس الثامن

صناعة التلميع في الأدب الفارسي: صنعت تلميع در ادبیات فارسی

موضوع الدرس: اسم الفاعل، واسم المفعول، واسم المبالغة

برخی از اسمها در زبان عربی از فعل ساخته می‌شوند و هر کدام به نوعی در ارتباط با فعل هستند. سه مورد از این اسمها عبارتند از: اسم فاعل - اسم مفعول - اسم مبالغه

۱- اسم فاعل: اسمی است که به انجام‌دهنده کار اشاره می‌کند و در زبان فارسی به صفت فاعلی شناخته می‌شود.

صفت فاعلی عبارت است از: ریشه فعل + پسوند (نده - گر - ا). مثال:

نوشتـه ← يـاريـگـر ← يـاريـكـرـدن ← دـانـسـتـن ← دـانـا

اسم فاعل در زبان عربی از دو نوع فعل (ثلاثی مجرد و مزید) ساخته شود:

اسم فاعل ثلاثی مجرد: بر وزن (فاعل) به کار می‌رود. مثال:

كتـبـ ← كـاتـبـ: نـويـسـنـدـه ← عـالمـ ← نـصـرـ ← نـاصـرـ: يـاريـگـر ← عـلـمـ

اسم فاعل ثلاثی مزید: با «مـ» شروع می‌شود و یک حرف مانده به آخر ریشه فعل، کسره (ـ) می‌گیرد. مثال:

يـعـلـمـ ← مـحـلـلـمـ: آـمـوزـشـدـهـنـدـه ← اـقـتـرـاحـ ← مـقـتـرـحـ: پـیـشـنـهـاـدـهـنـدـه

يـتـعـلـمـ ← مـتـعـلـمـ: يـادـگـيرـنـدـه

۲- اسم مفعول: اسمی است که به انجام‌شده کار اشاره می‌کند و در زبان فارسی به صفت مفعولی شناخته می‌شود.

صفت مفعولی عبارت است از: ریشه فعل + ۵ + شده . مثال:

نوشتـه ← يـاريـشـهـ شـدـه ← يـاريـكـرـدن ← دـانـسـتـن ← دـانـا

مبحث: جزوه جامع عربی دهم

اسم مفعول هم در زبان عربی از دو نوع فعل (ثلاثی مجرد و مزید) ساخته شود:

اسم مفعول ثلاثی مجرد: بر وزن (مفعول) به کار می‌رود. مثال:

گَبَ — مُكتَوب: نوشته شده نَصَرَ — مُنصر: یاری شده عَلَمَ — مُعلَّم: دانسته شده

اسم فاعل ثلاثی مزید: با «مـ» شروع می‌شود و یک حرف مانده به آخر ریشه فعل، فتحه (ـ) می‌گیرد. مثال:

يَعْلَمُ — مُعلَّم: آموزش داده شده اقتَرَحَ — مُقتَرَح: پیشنهاد داده شده

يَتَعَلَّمُ — مُتَعَلِّم: یادگرفته شده

اخْتَرِ نَفْسَكَ: تَرْجِمِ الْكَلِمَاتِ التَّالِيَةَ وَ الدُّعَاءَ، ثُمَّ عَيِّنِ اسْمَ الْفَاعِلِ وَ اسْمَ الْمَفْعُولِ.

الكلمة	الترجمة	اسم المفعول	اسم الفاعل
يَعْلَمُ : یاد می‌دهد	☐	☐
يَعْلَمُ : می‌داند	☐	☐
اقْتَرَحَ : پیشنهاد کرد	☐	☐
يُجَهَّزُ : آماده می‌کند	☐	☐
ضَرَبَ : زد	☐	☐
يَتَعَلَّمُ : یاد می‌گیرد	☐	☐

مبحث: جزوه جامع عربی دهم

۳- اسم **مبالغه**: «مبالغه» در لغت به معنای «افراط و زیاده روی» است. این اسم بیانگر «زیاد بودن یک صفت» و در فارسی دارای پیشوند «بسیار» است. این اسم در زبان عربی بر دو وزن به کار می رود:

صبار: بسیار شکیبا

علّام: بسیار دانا

۱- **فعّال**: غفار: بسیار آمرزنده

أَمَارَة: بسیار فرمان دهنده

فَهَامَة: بسیار فهمیده

۲- **فعّالة**: علامه: بسیار داذا

نکته مهم

گاهی وزن «فعّال» و «فعّالة» بر شغل دلالت می کند؛ مانند خباز (نانوا)؛ حداد (آهنگر)

گاهی نیز بر ابزار، وسیله یا دستگاه دلالت می کند؛ مانند

فتاحه (در بازکن)؛ نظاره (عینک)؛ سیاره (خودرو)

کلمات بالا در دو حالت (دلالت بر شغل و ابزار، وسیله یا دستگاه) اسم مبالغه به

شمار نمی رود.

اُخْتِبِرْ نَفْسَكَ: تَرْجِمَ التَّرَاكِيبَ التَّالِيَةَ.

﴿عَلَامُ الْعُيُوبِ﴾:

﴿أَمَارَةٌ بِالسَّوْعِ﴾:

﴿مَا أَنَا بِظَلَامٍ﴾:

﴿الْخَلَاقُ الْعَلِيمُ﴾:

﴿هُوَ كَذَابٌ﴾:

﴿حَمَالَةُ الْحُطَبِ﴾:

﴿يَا عَفَّارَ الدُّنُوبِ﴾:

﴿لِكُلِّ صَبَارٍ﴾:

﴿الطَّيَّارُ الْإِيرَانِيُّ﴾:

﴿يَا سَتَارَ الْعُيُوبِ﴾:

﴿الْهَاتِفُ الْجَوَالُ﴾:

﴿مَيِّثُمُ التَّمَارُ﴾:

﴿فَتَّاحَةُ الزُّجَاجَةِ﴾:

﴿رَسَامُ الصُّورِ﴾:

مبحث : جزوه جامع عربي دهم

تمرين ١: كلمات جدول زیر را ترجمه کنید.

.....	حارس	مرفوع	داعف
.....	مُقَلَّد	مُصَدِّق	مَجْمُوع
.....	غَفَّار	مُحْتَمَد	مُسَافِر
.....	صَيَاد	حَمَال	رَسَام

تمرين ٢: احاديث زیر را ترجمه و سپس اسم فاعل و مفعول را مشخص کنید.

عَالِمٌ يُنْتَفَعُ بِعِلْمِهِ حَيْرٌ مِّنْ الْفِي عَابِدٍ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

الْجَلِيسُ الصَّالِحُ حَيْرٌ مِّنَ الْوَحْدَةِ، وَالْوَحْدَةُ حَيْرٌ مِّنْ جَلِيسِ السَّوءِ.

رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

كَاتِمُ الْعِلْمِ، يَأْعُنُهُ كُلُّ شَيْءٍ حَتَّى الْحَوْثُ فِي الْبَحْرِ وَالْطَّيْرُ فِي السَّمَاءِ.

رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

+

« ورود به سایت

بانک جزوات
دیجی کنکور

وبسایت دیجی کنکور، بزرگترین مرجع جزوای از ابتدایی تا کنکور

دیجی کنکور
رسانه دانش آموزان موفق
DigiKonkur.com

کنکوری ها
یازدهمی ها
دهمی ها

کanal تلگرام دیجی کنکور

یک کanal جامع به جای همه اپ ها و کanal های دیگر

دوره های مشاوره ای

برنامه ریزی روزانه

نمونه سوالات امتحانی

فیلم های کنکوری

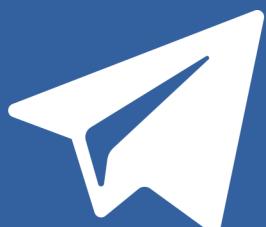
پادکست های انگیزشی

جزوات درسی

و هر چیزی که نیاز داری و نداری ...

همه خدمات این کanal همیشه رایگان است

برای عضویت اینجا کلیک کنید

DGKonkur